

САМО БАХОДИРЛАРИ ОНА - ЕР ВАТРИДА

Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СССР СОВЕТ УЗБЕКИСТОНИ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети ва Министрлар Советининг органи

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИКА БОШЛАГАН.

27 апрель 1971 йил, сешанба

№ 96 (14.966)

Баҳоси 2 тийин.

«СОЮЗ-10» КОСМИК КЕМАСИ ЕРГА ҚАЙТИБ ТУШДИ «САЛЮТ» ОРБИТАЛ ИЛМИЙ СТАНЦИЯСИ УЧИШНИ ДАВОМ ЭТТИРМОҚДА ТАСС АХБОРОТИ

Космонавтар Владимир Алексеевич Шаталов, Алексей Станиславович Елисеен ва Николай Николаевич Рукавишников ўроқлардан иборат экипаж бошқаратган «Союз-10» космик кемаси «Салют» станцияси билан бирга илмий-техникавий тадқиқотлар программа-сини бажариб бўлганидан кейин, 1971 йил 25 апрелда Москва вақти билан соат 2 дан 40 минут ўтганда Қарағанда шаҳрининг 120 километр ғарб-шимолида Совет Иттифоқи территориясига охира кўнди. Космик кема кўнганидан кейин космонавтарлар ўзларини яхши ҳис қилмоқдалар.

Бу учини вақтда ўтказилган тадқиқотлар «Салют» орбитал илмий станцияси билан қилинаётган ишлар умумий программасининг бир босқичидир.

«Салют» орбитал илмий станцияси билан биргаликда икки кун давом этган учини вақтда бир-бирини қидириб топадиган, узокдан келиб яқинлашадиган, ёндаштирадиган, космик кема билан автомат станциясини бир-бирига туташтирадиган ва ажратиб юборадиган тақриблиштирилган система-ларнинг қандай ишлай олиншини текшириб кўришга доир тадқиқотлар комплекс бажарилади.

Космонавтар 23 апрелда ер атрофидаги сузувга чиқиб-қолганларидан кейин борт системаларини текшириб кўридилар ва шу йил 19 апрелда Ер атрофидаги орбитага чиқариб кўйилган «Салют» станцияси билан биргаликда экспериментлар ўтказмоқ учун космик кемани зарур даражада тайёрлашга киришдилар.

24 апрелда Москва вақти билан соат 4 дан 47 минут ўтганда «Союз-10» космик кемаси «Салют» орбитал станцияси билан туташтирилди. Космик аппаратларни туташтириш ишлари икки босқичга бўлинди ўтказилди. Биринчи босқичда станцияга 180 метр масофа қолганда кемани станция билан яқинлаштириш автоматик бошқарув режимида амалга оширилди. Шундан сўнг ўларни бир-бирига яқинлаштириш ва ёдоштириш ишларини кема экипажнинг ўзи бажарди.

«Станция-кема» космик системасининг туташган ҳолатдаги учини 5 соат 30 минут давом этди. Шу учини вақтда борт системалари текшириб кўрилди, динамик характеристика қандайлигига баҳо берилди.

Мўлжалланган экспериментлар бажарилиб бўлганидан кейин экипаж «Союз-10» кемасини станциядан ажратиб, нарига олиб кетди.

«Союз-10» кемасининг сиртга ўрнатилган телевизион камералар, аппаратлар биргаликда учиб бораётган ва бир-биридан ажралётган вақтда «Салют» станциясининг ҳамда станция конструкцияси айрим элементларининг тасвирларини Ерга юбориб турди.

«Союз-10» кемаси учиб бораётган вақтда космонавтарлар планлаштириб қўйилган илмий кузатишларни ва экспериментларни бажариб турдилар, фото ва кино аппаратлар билан суратлар олдилар.

Экспериментларнинг мўлжаллаб қўйилган программаси бажарилиб бўлганидан кейин «Союз-10» кемасини Ерга туширишга ҳозирлаш ишлари ўтказилди. Экипаж кемани зарур томонга йўллаб кўнди ва Москва вақти билан соат 1 дан 59 минут ўтганда тормозловчи двигател установасини ишга туширди. Двигател ишлаб бўлганидан кейин ва кема бўлиналари ажратиб олиганидан кейин тушириладиган аппаратнинг Ер томон учини бошлади. Атмосферда аэродинамик тормозлашни ўтказилган кейин парашютлар системаси ишга солинди, Ерга жуда яқинлашиб қолган пайтда эса охира кўндрувчи двигателлар ишга солинди Тушириладиган аппаратнинг учини ҳисоблаб қўйилган райондаги Ерга равион қўйиб билан тугалланди.

Космонавтар Ерга қўнган жойда ўларни қидирувчилар гуруҳида, спорт комиссарлари, матбуот вакиллари ва дўстлари кутиб олди.

«Союз-10» космик кемасининг учини тугалланди.

«Салют» орбитал илмий станцияси билан экспериментлар қилиш давом эттирилди.

«Союз-10» космик кемасининг экипажи яна она еримида. Суратларда: чапда — кема командири В. А. Шаталовга гулдасталар тақдимотида; ўнгда — космос баҳоқирларини зўр шод-хуррамлик билан қутиб олиш. Я. Турин ва Н. Худенов фотолари, ТАСС.

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ ВА СССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИДА

КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Совети «Чорвачилик маҳсулотларини sanoat асосида ишлаб чиқаришни ривожлантириш тўғрисида» ва «Sanoat асосида туҳум ҳамда парранда қўғиш етиштиришни янада кўнайтириш чоралари тўғрисида» қарорлар қабул қилдилар.

Қарорларда ўқитиб айтадигани, совхозлар ва колхозларда чорвачиликни янада ихтисослаштириш ва концентратиялаш, бораеида ҳамда чўча қўғиш, мол қўғиш ва сутни sanoat асосида ишлаб чиқаришда, шунингдек паррандачилик фабрикалари қўғишни бораеида кейинги йилларда бир қанча областлар, ўлкалар ва республикаларда амалга ошириладиган тадбирлар маҳсулот етиштиришни кўнайтиришга, озуқаларнинг сарфлаишини озайтиришга, чорва ва паррандаларга хизмат кўрсатиш учун керак бўладиган ишчи қууларни, ахтиекки анча камайтиришга, ишлаб чиқариш бинарларидан ва ускуналаридан тагин ҳам самарали фойдаланишга ва шу йўл билан маҳсулот ишлаб чиқаришнинг рентабеллигини оширишга имкон бермоқда.

СССР Птицепроми системасининг хўжаликларига 1970 йилда 10,7 миллиард тона туҳум ва тирек вазида 294 миң тона парранда қўғиш етиштириб берилди. Кўпгина паррандачилик фабрикалари ҳам 10 тона туҳумни етиштиришга 1,7-2,1 озуқа бирлиги сарфлаб ҳолда туҳумга кирган хар бир туудан йилда 200-265 донага етказиб туҳум олмақдалар.

Мамалянага маилмасозликни, қурқилни индустриализация, омикта ем ишлаб чиқариш ва микробиология sanoatини ривожлантиришнинг асосий йўналиши даражаси ушбу беш йилликда катта чорвачилик комплекслари ва паррандачилик фабрикалари қўғишни кенг авж олдириш имкониятини туғдилади. Бу эса чорвачилик маҳсулотлари етиштиришни янада ривожлантириш ва қишлоқ хўжалигидаги техника тараққийотини жадаллаштириш ушун зарур шарт-шароит яратишга имон беради.

Хар бир колхоз ва совхозга чорвачилик маҳсулотлари етиштиришни янада кўнайтиришга доир зарур тадбирларни ўтказиш билан бир қаторда чорвачиликни янада ихтисослаштириш ва концентратиялаш ҳамда шаҳарлар яқинидаги колхоз ва совхозларда чўча қўғиш етиштириб берадиган, қорамол боқиб семиртирадиган ва сут етиштириб берадиган комплексларни ташкил этиш бораеида областлар, ўлкалар ва республикаларда зарур тадбирларни амалга оширишни КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Совети маҳаллий партия, совет ва қишлоқ хўжалик органларининг муҳим вазифаларидан бири, деб ҳисоблайдилар.

Чорвачилик ва парранда маҳсулотлари етиштиришни анча кўнайтириш мақсадида КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Совети sanoat асосида қўғиш ва сут етказиб берадиган 1170 та катта давлат комплекслари қўғиш

Фондош республикаларнинг Министрлар Советлари колхозлар ва чорвачилик комплекслари ва механизациялашган паррандачилик фермалари қўғиш, ўларни зарур ускуналар, ускунар, қўғиш деталлари ва материаллари билан таъминлашни халқ хўжалик планларининг лойиҳаларида ва тегишли министрларнинг пурутта ишлари планларида кўзда тутишилди.

СССР Қишлоқ Хўжалиги министрлиги ва СССР Госстрой типовой лойиҳаларининг қўғиб қетишига йўл қўймайдиган паррандачилик комплекслари ва паррандачилик фабрикалари қўғиш типовой дойиҳаларини ишлаб чиқариш таъминлашлари ва шу тарзга йиғма, темир-бетон, тамир конструкцияларни қўғиб ишлаб чиқаришни таъмин этиш, шунингдек ишлари механизациялаштириш ушун комплекс ускуналарини қўғиб ишлаб чиқаришни ташкил этиш имкониятларини аниқлаштириш, шунингдек паррандачилик фабрикалари қўғиш учун керакли лойиҳа-смета ҳужжатларини ишлаб чиқариш ва тасдиқлаш чоғида маана шундай объектларни қўғиш ва ишлатиш бораеида Ватанимизнинг ва чет элнинг илгир тажрибаси ҳисобга олиниши.

Sanoat министрликларига ва идораларига технология линияларини ва агрегатларни, автоматлаштириш воесатларини ва бошқариш системаларини, айрим машиналар ва ускуналарнинг конструкцияларини, планлаштириш, ҳисобга олиш ва бошқарилининг электрон ҳисоблаш машиналарини қўғиланадиган, автоматлаштирилган системаларини ишлаб чиқариш, қўғиш министрликларига, бинокорлик материаллари sanoati министрлигига, Урман ва ёғочсозлик sanoati министрлигига ҳамда бошқа министрликлар ва идораларга эса чорвачилик комплекслари ва паррандачилик фабрикалари қўғиш тула йиғма бинарлар ва иппоотларни қўғиш учун енгиллаштирилган типовой конструкцияларини ва деталларни, шунингдек шу конструкцияларни заводларда ясаш учун керакли ускуналарини ва технология линияларини ишлаб чиқариш объектларини ўз вақтида қўғиш ушун таъминлайдиган муқаддатларда ва ҳамларда монтаж ва маҳсус қўғиш ишларини бош пуруттачлар билан шартномалар тузиб бажариш вазифаси топширилди.

Машиналар ва ускуналарнинг конструкцияларини ишлаб чиқариш ишларини координациялаш ва ишларни Трактор ва қишлоқ хўжалик машинасозлиги министрлигини амалга ошириш, лойиҳаларни ташкилларининг (бу ташкилотлар қайси идораларга мансуб бўлишидан қатъий назар) чорвачилик комплекслари ва паррандачилик фабрикаларини қўғишга доир лойиҳа-смета ҳужжатларининг маҳсус

булимларини ишлаб чиқариш ишларини координациялашнинг СССР Қишлоқ хўжалиги министрлиги амалга оширади. Янги қўғилаётган катта давлат чорвачилик комплексларининг (12-108 миң бош чўча, қўғиш деталлари ва материаллари билан таъминлашни халқ хўжалик планларининг лойиҳаларида) ва тегишли министрларнинг пурутта ишлари планларида кўзда тутишилди.

СССР Қишлоқ хўжалиги министрлиги ва СССР Госстрой типовой лойиҳаларининг қўғиб қетишига йўл қўймайдиган паррандачилик комплекслари ва паррандачилик фабрикалари қўғиш учун керакли лойиҳа-смета ҳужжатларини ишлаб чиқариш ва тасдиқлаш чоғида маана шундай объектларни қўғиш ва ишлатиш бораеида Ватанимизнинг ва чет элнинг илгир тажрибаси ҳисобга олиниши.

Sanoat министрликларига ва идораларига технология линияларини ва агрегатларни, автоматлаштириш воесатларини ва бошқариш системаларини, айрим машиналар ва ускуналарнинг конструкцияларини, планлаштириш, ҳисобга олиш ва бошқарилининг электрон ҳисоблаш машиналарини қўғиланадиган, автоматлаштирилган системаларини ишлаб чиқариш, қўғиш министрликларига, бинокорлик материаллари sanoati министрлигига, Урман ва ёғочсозлик sanoati министрлигига ҳамда бошқа министрликлар ва идораларга эса чорвачилик комплекслари ва паррандачилик фабрикалари қўғиш тула йиғма бинарлар ва иппоотларни қўғиш учун енгиллаштирилган типовой конструкцияларини ва деталларни, шунингдек шу конструкцияларни заводларда ясаш учун керакли ускуналарини ва технология линияларини ишлаб чиқариш объектларини ўз вақтида қўғиш ушун таъминлайдиган муқаддатларда ва ҳамларда монтаж ва маҳсус қўғиш ишларини бош пуруттачлар билан шартномалар тузиб бажариш вазифаси топширилди.

Машиналар ва ускуналарнинг конструкцияларини ишлаб чиқариш ишларини координациялаш ва ишларни Трактор ва қишлоқ хўжалик машинасозлиги министрлигини амалга ошириш, лойиҳаларни ташкилларининг (бу ташкилотлар қайси идораларга мансуб бўлишидан қатъий назар) чорвачилик комплекслари ва паррандачилик фабрикаларини қўғишга доир лойиҳа-смета ҳужжатларининг маҳсус

ЎРТОҚ Л. И. БРЕЖНЕВ МОСКВАГА ҚАЙТИБ КЕЛДИ

Болгария Коммунистик партияси Х съездида катнашган Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг делегацияси бошчилиги қилган КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев, 24 апрелда Софийдан Москвага қайтиб келди. Делегация составига кирган КПСС Марказий Комитетининг аъзоси, КПСС Марказий Комитети бўлим муздари ўртоқ К. В. Русанов ҳам ўртоқ Л. И. Брежнев билан бирга келди. В. В. Гринин, А. П. Кириленко, А. Н. Косигин, К. Т. Магуров, М. А. Суслов, Д. С. Полянский, Ю. В. Андропов, Д. Ф. Устинов, И. В. Капчинов, К. Ф. Кетувей, М. С. Соломенцев ўроқлар ва бошқалар кутиб олдилар. (ТАСС).

ТўРТ ОЙЛИК ПЛАН ТАЙЁР!

ЎЗБЕКISTON ССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИ ҲУЗУРИДАГ ИЛМИЙ МАРКАЗИЙ СТАТИСТИКА БОШҚАРМАСИНИНГ АХБОРОТИ

Ўзбекистон ССР sanoati ходимлари май олди социализм мусобақасини авж олдириб, маҳсулотни реализация қилиш, нефть, кўмир қазиб чиқариш, прокат, шифер, деираз айна, цемент, пахта толаси, усимлик мойи ва бошқа жуда кўп муҳим буюмлар ишлаб чиқариш тўрт ойлик планини муддатидан илгари — 25 апрелда бажардилар.

ЎЗБЕКISTON ССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИ ҲУЗУРИДАГ ИЛМИЙ МАРКАЗИЙ СТАТИСТИКА БОШҚАРМАСИ

ТОШКЕНТ БИНОКОРЛАРИГА МУКОФОТ

Ватан Бинокорларнинг ишига юрак баҳо берди. Сақкизики беш йиллик топшириқларини бажаришга қўлга киритган муваффақиятлари учун «Гвардиянинг бой хўкуматининг юрак мукофотлари олийда сазовор бўлди. Бу мукофотлар 26 апрелда тантанали вақтда топширилди. Тошкент энгиллаш беш йил муқаддам худудида 26 апрелда бошланган эди. Ана шу кунки Ўзбекистон пойтахтида янги кварталлар қуришга ҳам киришилган эди.

Биринчи мукофотларни Бинокорлар мусобақасининг ташаббускорлари — 153-трест комплекс бригадасининг бошлиғи Х. Т. Барқодиров ва 3-трестнинг эскикатори маашини Л. Д. Проскурин олишга сазовор бўлидилар. Гулдўр қарсақлар остида уларнинг хар бирига Социалистик Меҳнат Қахрамони унвони бериш тўғрисидаги эрикл, Ленин ордени ҳамда «Уроқ ва Бола» олтин медали топширилди.

Ватан Бинокорларнинг катта бир гуруҳини Ленин ордени, Октябрь революцияси ордени, Меҳнат Қизил Байроқ ордени, «Хурмет Белгиси» ордени, «Шахматли меҳнат учини» ва «Меҳнатда ўрнатилган» ордени билан мукофотларни олишга сазовор бўлди. Бу мукофотлар 26 апрелда тантанали вақтда топширилди. Тошкент энгиллаш беш йил муқаддам худудида 26 апрелда бошланган эди. Ана шу кунки Ўзбекистон пойтахтида янги кварталлар қуришга ҳам киришилган эди.

Биринчи мукофотларни Бинокорлар мусобақасининг ташаббускорлари — 153-трест комплекс бригадасининг бошлиғи Х. Т. Барқодиров ва 3-трестнинг эскикатори маашини Л. Д. Проскурин олишга сазовор бўлидилар. Гулдўр қарсақлар остида уларнинг хар бирига Социалистик Меҳнат Қахрамони унвони бериш тўғрисидаги эрикл, Ленин ордени ҳамда «Уроқ ва Бола» олтин медали топширилди.

ДУСТЛАР МУКОФОТИ

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумида «Венгрия озодлигининг XXV йиллиги» юбилей медалини топшириш маросими бўлиб ўтди. Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари М. Т. Турсунов ва Ўзбекистон ССР Министрлар Совети қошидаги Давлат ҳафсизлик қўмитетининг раиси А. Д. Бесчасный мукофотларни Бинокорларнинг катта бир гуруҳини Ленин ордени, Октябрь революцияси ордени, Меҳнат Қизил Байроқ ордени, «Хурмет Белгиси» ордени, «Шахматли меҳнат учини» ва «Меҳнатда ўрнатилган» ордени билан мукофотларни олишга сазовор бўлидилар. Бу мукофотлар 26 апрелда тантанали вақтда топширилди. Тошкент энгиллаш беш йил муқаддам худудида 26 апрелда бошланган эди. Ана шу кунки Ўзбекистон пойтахтида янги кварталлар қуришга ҳам киришилган эди.

Биринчи мукофотларни Бинокорлар мусобақасининг ташаббускорлари — 153-трест комплекс бригадасининг бошлиғи Х. Т. Барқодиров ва 3-трестнинг эскикатори маашини Л. Д. Проскурин олишга сазовор бўлидилар. Гулдўр қарсақлар остида уларнинг хар бирига Социалистик Меҳнат Қахрамони унвони бериш тўғрисидаги эрикл, Ленин ордени ҳамда «Уроқ ва Бола» олтин медали топширилди.

СССР Госплани, СССР Госсаба, «Союзсельхозтехника» ва ятти

ШОИРНИНГ
60
ЙИЛЛИГИГА

ҲАМИД ОЛИМЖОН

Ҳамид ОЛИМЖОН.

ШОДЛИКНИ КУЙЛАГАНИМНИНГ САБАБИ

Шоирларни кўп ўқиб чиқдим, билмаганим қолди жуда кам, ўқиб чиқдим, чувалди фикрим, Кўравериб ҳаммасида гап. Фузлийини олдим қўлимга, Манжун бўлиб йиғлаб қичқирдим, Ва Навоий тушиб йўлимга Фарёд билан уридан турди. Лермонтовни ташламадим ҳеч, Ахир кўйиб олдим Ҳофизни, Пушкин менга кўрсатди ҳар нечи, Йиғлаб турган бир черкас қизни, Шекспирдан суратим савол, Жавобим келтирдим Хайём: «Чунки гапга ошнодир хол, Қайғу билан тўлиғдир айём», Уйладим узоқ қолдим жим, Сўнгра савол қилдим ўзимдан, Дарё каби тошиб севинчим, Еш тирқираб келди кўзимдан. Шодлик йўлга бошладим мени, Бахтиёрлик бўлди одатим, Шоир бўлиб шодлик ва бахтни Куйламаклик зур саодатим, Чунки элим қайғун билмас, Чунки йўқдир Ватанда мотам, Озод халқим бошига келмас Энди сира мусибат ва гам, Шунинг учун шодман билан ур, Шунинг учун шодлик ҳамданим Хар кун ортар кўларимда нур, Шунинг учун йўқ асло тамани, Мен билман, душманни қимлар Сергак бўлиб боким йўлимга, Чунки халқим барча тилсимлар Калбидин берди қўлимга.

У С Т О З

Абдулла ОРИПОВ

Урқ гуллаганимни кечаги тунда,
Баҳор муждаси бу, ярагин, эй жон.
Йиллар ўтар экан, бугунги кунда
Олтишга кирибсиз, устоз Олимжон.
Бир ёнда Хулқар — бу, бир ён — Омон бу,
Бир ён опамиз — бу, машури олам.
Сизнинг тегрангизда аҳли замон бу,
Сизнинг тегрангизда дўстлар бўлмиш жам.
Барҳаёт Ойбек-бу, кутлайди мамун,
Кутлар Гафур Гулом — донгдор замондош.
Сизини кутлаётин Россия бу кун,
Кутлар Ҳазрат Мағрур эгиз бош.
Етмитов бағридан чиққан навқирон
Сиз бу — шэримизнинг энг жаранг саси.
Сизнинг сатрингизда кўрмиш ошён
Учирма кўш каби шэр илоҳаси.
Олтишга кирибсиз, ёдингиз аммо
Шабнамдаг масъум қўлам каби ёш.
Ахир қанча қадим бўлмасин дунё,
Бағрида нур борки, қаримас кўёш,
Ҳаёт бўлсангиз турардингиз шод
Упкан шу давранинг энг ўртасида.

Дасти кўкка етган Ватанга қушод
Достон ишо этиб, битиб қасида.
Ҳаёт бўлсангиз, ҳар салқин шабар
Ошно бўлсангиз, устоз Олимжон.
Юрардингиз элда эзиз, муқтабар,
Сонсиз шогирдларингиз мангайини силаб...
Яхшиям бокидир дилбар шэрят,
Самандар мисоли улми билмас жон.
Миннатдор юрт сизни кутлайди фақат,
Кутлуг бу айёма, устоз Олимжон.
Юрт буюн карвоналар бошида нордир,
Юрт буюн Шарқ ичра тенгсиз бир дийёр.
Юрт буюн оҳудай ҳўп ишкардордир,
Сиз каби сарваждир, Помирдак пойдор.
Толе юлдузининг кутлуг зиеси
Саодат нурида балққан замон бу.
Ажиб бир Ватан бу — йўқдир қиеси,
Ажиб бир буюн бу — Ўзбекистон бу.
Устоз, созга солай боқки ҳаётин,
Бокий шэр қонда баш эгай бир он.
Шодлик ва бахтни куйлаган зотин
Шодлик билан эслар одатда замон.

Ш О И Р Ҳ А Қ И Д А

Ҳамид Олимжон иқодида жаҳон, Шарқ ва рус адабиётининг даҳо санъаткорлари таъсири сезилиб турарди. Мен унинг шэрят буюн томондан қимматли дурдоналарини олди, қайта идрод этиб, унинг илги, реалистни, ёрқин, барча халқларга яқин ва манзур шэрятини яратётганлигини айтиб олдим.

Мироо ТУРСУНЗОДА,
Ленин мунофоти лауреати.

Унинг шэрларини ўқиганимда ҳаётимда илгари қадам ёш, баҳор илгинг тоза, Сирдарё каби ақилдор, лочин силғари мулоқодор ва журъатли шоирнинг с.рати намоён бўлар эди... Гуё унинг шэр уқитган овозида кумушнинг жангаравиши, булдуқнинг қайнаб шилдираши, ёрқин елларнинг фалон вақни бериға қуйилиб, шэрят водийсида уфқларга чопётган сувориял бир шоирнинг мардона қиёфаси жонланар эди.

Мақсуд ШАҲЗОДА.

Ҳамид Олимжон билан Шарқимиз ҳақидаги ҳақиқатларни мароқат эди. У, кўп нарсалар, кўп нарсаларнинг моҳирини аниқлашга интилар эди. Билимлари юзаси ама эди; у жуда кўп қадимий кўлэма ва китобларни мутулаа қилди, тарихий материални чуқур ўзлаштирган эди... Унинг сўзи совет шэрятининг янги саҳифаси бўлиб қолажак.

Нинолай ТИХООНОВ,
Ўзбекистон халқ шоири.

МИРТЕМИР.

ҲАМ ҲАЙҚИРИҚ,

ҲАМ ЧАҚИРИҚ...

(ЭСДАЛИКЛАРДАН)

...Ҳамид Олимжон ўта ҳозир-жаваб, замонга ўта оҳангдош, ватандошлик туйғуси юксак шоирлардан. Улуғ Ватан уруши ҳақида биринчилардан бўлиб шэр айтган Ҳамид бўлди. Уша кунлари у Болтин буйи республикаларидан бирида эди. Уруш бошланиб қолди. Ҳамид ўша ёнда шэр битиб келди. («Ғалаба қўшиғи»). Шэр оёқ устида ёзилган бўлса-да, даҳшатли жанг ҳақида ҳайқиритдай эди, қалдироқ эди. Эҳшатиш ва мантқиқни эсланг: калхатга қарши — лочин парвози, бўрига қарши шэр... Фашизм қузғун ва илон, одамзоднинг доғи, абадан бўлиши аниқ. Бу газаб жангига да марғида — узоқни кўра олувчи, теран ўйлик, неғизан бутун, ақил-бутун, ўктам инсон тик туради.

Мен ўта бир шэрнинг ёзилишидан ҳам хабардорман. Ҳамид Олимжон уруш бошланган пайтда ҳам Ўзбекистон Ёзувчилар уюшмасида раис, ҳам опера театри директор эди. Менга бир кун шундоқ деди:

— Оператга ишга ўтгин. Ҳозир опера томошасидан ҳам кўра кўшай зарур, жанговар кўшиқ!

— Кўшим бандку, — дедим мен, — наشريёта редакторман, радиода адабий эшиттириш бошлиғиман. Ёзувчилар уюшмасида маслаҳатчи...

— Биламан, — деди Ҳамид — туртинчи вазифанг операда адабий эмакдошлик бўлади. Кечурунлар ласан, репертуар тамом сафарбарлик изига ўтишини кўзда тут. Мен ўйланиб қолдим. Тўрт ва зифа, Ҳамид бўлса деди:

— Мен операда директор бўлман деб ўйлаганимдир! Бажаарайман-ку. Драма ҳам ёзаман. Ахир, ҳарбий комиссариат бекорға бронь берганимас-ку.

Ўзувчиларнинг бир бўлаги сафарбар бўлиб, урушга кетган эди. Ўтти ёзувини бронлик эди, мен ҳам шулар орасида эдим. Ҳамид шунга ишора қилаётган эди. Ҳар нечук операда ҳам ишлай бошладим. Янги кўшиқлар ёздим, кўп таржима қилдим ва ўзгаларни бу ишга тортидим. Ҳамид Олимжон драма ёзишга тушди. («Ўзбекистон қиличи»). Машҳур «Муқамма» ҳам ўша кунларда дунёга келди.

Мен ўта бир шэрнинг ёзилиши айтмоқчи эдимга гап қўзилиб кетди.

ҲАҚРАМОНЛИККА УНДАГАН САТРЛАР

Ҳамид Олимжон! Ватанпарвар шоирнинг оташин шэрларини Улуғ Ватан урушининг қийин иилларида ҳамма жангчиларга, шу жумладан менга ҳам мададор бўлди.

Эсимда, 1943 йили бизнинг ҳаракатдаги 137-ўқчи полкимиз Украинанинг шаҳар ва кишлоқларини фашистлардан озод қилнишда қаҳрамонлик намунларини кўрсатди. Андижонлик Т. Соғдибаев иккаламаи ҳар гал шоирнинг:

«Кўндан келса, қилч билан
Овқини қирқиб ол», —
мисраларини тақрорлаб жангга кирар эдим. Бу сатрлар бизга куч-қудрат бағишларди. Қишлоқ ва шаҳарларни озод қилар эдик, у ерларда фашистлар қилган ваҳшийликларини кўриб шоирнинг:

Қон ичиде кутурган маллод
Ҳар қишлоқда бир дор нурипти,
каби мисралари дамимга тушиб, газабимни алағалатар эди. Кейинчалик Чехослованияни озод қилишда ҳам қатнашдим. Ҳаракатдаги 144-полкда мен билан бирга хизмат қилган қора сулвин Ж. Маматов, наманганлик Ҳамроқужаевлар ҳам шоирнинг шэрларини ёддан айтиб юришарди.

1945 йил 8 майда шоирнинг жанговар лирикисини ўқиниб билан бирга Прагага олиб кирдим. Уруш тугади. Ғалабамизда бизни қаҳрамонликки ундаб турган Ҳамид Олимжоннинг ҳиссаси ҳам беқиёс эди.

Н. РАҲМАТУЛЛАЕВ,
Улуғ Ватан урушининг қатнашчиси.

Кундалик дафтар саҳифаларидан

Ҳамид ОЛИМЖОН.

Ҳамид Олимжон китоблари орасидан унинг «Кундалик дафтари» чиқиб қолди. Бу «дафтар»ни топиш мен учун катта шодлик келтирди. Ҳамид Олимжон 1933 йилнинг 5 апрелидан то 29 апрелигача Мулюбод ва Кўнонда бўлган. Сафарда унга «Правда»нинг махсус мухбири Мануолов ва Ризаев ҳамроҳ экан. Кундалик худди шу нуллари вужудга келган. Араб ҳарфи билан ёзилган бу дафтардаги материал наттагина экан, машинида 77 бет бўлди. «Кундалик дафтар» худди мукамал бодий асар каби иштиёк ва мароқ билан ўқилади. Ҳаётни ўйлар ва ўтқи мулоҳазалар, аниқиб ҳиоқлардан ташкил топган бу асарнинг ҳар бир бўлими мардон дуриндан териған. Ундан қайноқ қалб эгаси бўлиши Ҳамид Олимжоннинг ҳаётга қандай индиш ва теран нўз билан қараганини, турмушининг ҳамма томонларини синчиловин билан кузатиш сезгиси ва дидагга эга эканлигини ва ундаги инглишларини жондан билан кўнониб ардоқлаганини кўриш мумкин. 24 лшар илгитинг нисвий сезгирлиги,

ҳаётни чуқур билиши ва айниқса одамлар қалбидаги руҳий ўзгаришларни жуда тиниқ ва равшан тасаввур қилиши иштини қўйиб қолдиради. Мен дафтарнинг ҳар бир саҳифасида 30-йиллар бошларида қишлоқларимиздаги социалистик ўзгаришларнинг аниқ манзара расмини кўриб, халқнинг бахта эришадиганлигини юрак-юракдан кўюганим, унинг шодлигидан руҳи баланд кўтарилган иқдорининг жушони қалбимни тинглаб, ҳайратланиб кетдим. «Кундалик дафтар» Ҳамид Олимжоннинг «Эйланб ва Ойон», «Йиқилган наби асарларининг хамиртуршишини шу сафар жараёнида топганидан ҳам гу воқилан беради. Шу жиҳатдан дафтар буюн шоиримизнинг иқдорини ўрганувчилар учун ҳам муҳим материал бўлиб хизмат қилади. Бугун сизларнинг эътиборингизга ана шу кундаликдан бир шигил ҳавола қилдик, кейинча уни тўлаёритиш умидамиз.

ЗУЛФИЯ.

8 апрелда биз Кўнонбой ақанинг ушнга бордик. Визияни олдимизда тажрибага қўғондан келган уч рус қизи борар эди. Мен Кўнонбой ақанинг саводини сурштирдим. Кўнонбой ана шунча доширмадликка қарамасдан, ҳамон саводсиз. У, иш кўнлигидан мактабга боришга кўла тегмайдди, деди.

Кўнонбой ақанинг ҳақиқатан ишш кўп. У, эртдан кечга қадар қолхоз даладарини кезиб юради. Трактор беради, Ҳайдалган, экилган ерларнинг ҳисобини олади. Шунинг учун махсус равишда мактабга қатнашга кўла тегмайди. Шунинг назарга олиб, Кўнонбой акага муаллим ҳам бринтирган эдилар. Муаллим олдинда доимий равишда кўриб яна мумкин эмас. У, уч-тўрт кунда муаллимни бир кўриб қолди унда сабоқ олади ва қўли сал бўшашундай бўлса, уша воқеани ёздашга ўтиради.

Кўнонбой ака: — Ҳарфларни танишману, газетни ўқий олмаيمان, ана шуниси жуда қийнайдди. Саводчи чиқаришга ҳозир астойдил иришдим. Саводсиз одамга ишлаш қийин бўлар экан. Айниқса, мени агроном, техник, механикларга бошлиқ қилиб қўйганлардан кейин... Виз Кўнонбой ақанинг ҳовалисига етганимизда неч кирган эди, Кўнонбой ақанинг уш жуда асабдор, саволларни тўсда, тахрифта чойшабар ёпилган ва бир эшик ўзинга дераза қўйилган, Ленин деразини олади майда-чуйда нарсалар билан тўла, ўзининг оёра қисмида телла қозинда кесрик ҳам осялиб туради.

Кўнонбой ақанинг хотини 1932 йилда кетмонни хотинлар ишшини ташкил қилишда натта маҳорат кўрсатди, Шунинг учун унга Ўзбекистон ҳукумати Қизил Меҳнат нишонини берган. У ҳам Кўнонбой акага ўхшаган чаласовод.

Рўзвон опа бизга қиянда 14 яшар қизига совчи келганини ва уларга қарши Кўнонбой ака хат-саводини чиқармасдан туриб ерга бермаيمان деганини сўзлаб, қўлади.

Ризаев: — Саводинигина эмас, ўқимок керак, — деди.

Рўзвон опа: — Қарда ўқитамиз? — деб сўрайди.

Ризаев бу ерда биринчи босқични тугатганидан сўнг Кўнонга, сўнгра Тошкентга юбориш керак, деган маслаҳатини беради.

Рўзвон опага қизи нўздан келиб қозатурган қуринди.

Кўнонбой ака 1931 йилда СССР савхати билан мушофотланди. У, шундангина умрида биринчи марта бо поездга тушди. Улар Москва, Киев, Харьков, Вону ва бошқа шаҳарларда бўдилар. Уларни бу-ти шаҳарда автомобилга тушириб савхат қилдирилар. Кўнонбой ака, шаҳарнинг бариси ўша

Мен унинг қаландари. Улар иккинчи бандга ўтидилар: Қошиқ билан кўзинга, Ошно бўлими ўзининга, Антолмайман ўзининга, Инсоф берсин ўзининга.

Мен улардан ўтиб кетдим. Меҳнинг орқамдан бир ёши улгайган одам арава ҳайдаб ўтиб келди. Оҳ-тимо, уларнинг ашуллари чоланинг ҳам ҳавасини кўзотган бўлса. У ҳам араваининг гилдираги оҳангига солиб ашула қилар, ашула ҳам чоланасига эди.

Эшигидан Утаман Ҳам ўғли бўлиб, гул кўтариб. Сен агар ошиқ эсанг Чинқини болагини кўтариб. Мен пунктка келдим.

Сталин қолхозни правленеесининг аъзоси Рустамов ҳозир қолхознинг жони, қолхознинг бутун борди-келдисини шу қилади. Рустамовнинг велосипеди бор. У, эртдан кечга қадар шунга миниб, оғирини енгил, қийинини осон қилиб.

Рустамовнинг қолхозни бўлиб қолдиш ҳодисаси аича қизиқ. Мен унинг ўзи билан гапладим. Рустамов Қорамулла қишлоқиди, деҳқон оиласидан бўлган. У, ўзи беради деҳқончиликни қилмасдан биринчиға фураёт Андижонда, Кўнонда юрган. Заводга ҳам кириб ишлаган. Яна қишлоғига қайтиб келган.

Рустамов жуда хушёр, ишгир одам. У кўп гапирмайди. Ҳатто у, ҳозир ҳам ҳар бир гапга кўшилинган уялиб, тортиниб туради. У фақат иш қилади. Иш унинг гани, сўзи, номуси ўрнида юради. Шунинг учун ҳам у қишлоққа келганда сўнг халоник миброқина сайлайди. У миброқ бўлиб бир қанча вақт ишлагандан сўнг, жамоа шўросининг раиси қилиб кўтардилар.

Жамоа шўросининг раиси экан, Рустамов ҳамон хат-саводсиз бўлади. Ишда хат-саводнинг қари жуда ҳам ўтади. Шунинг учун ишши ташлаб, шаҳарга ўқишга кетади.

Ҳар бир ишда жондан иришшига одат қилиб қолган Рустамов 6 ой ўқиб, муаллим кўнатишга ега бўлди. Тақвими вақтида уни бошқа жойга муаллим қилиб таъинламоқчи бўладилар. Рустамов ўзи қишлоғига бораман деб туриб олади. Шунда уни Қорамуллага мактаб мудири ва муаллим қилиб юбордилар.

Рустамовнинг муаллим бўлиб қайтиши ишшох халқига жуда катта таъсир қилади. Ҳатто шунда кўплар: биз ҳам ўқисан олам бўламиз деган қаноятда шундан сўнгина келадилар.

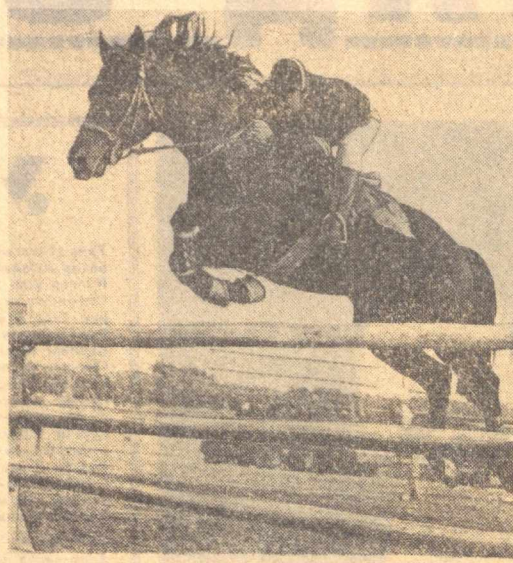
Рустамов ўқитувчиник билан шугулланган экан, қолхоз ишига ҳам жиндий ёрдам қилади. Рустамовнинг ишши кўрғач, қолхоздаги бутун оғир ишши шунга қўйладилар.

Нихоят Рустамов мактаб иши билан қолхоз ишшини бирлаштира

Спорт

БИРИНЧИ ЧЕМПИОН

Сайхонликларни тўлдириб ўтирган чавандозлик шина...

олди. Бир йил ўтиб, Душанба шаҳрида ўтказилган Урта Осиё ва Қозғонистан республикалари спортмажлисида...

Ниҳоят 1959 йилда Тошкент шаҳридаги Ўзбекистон биринчи даражасида...

35 ёшли муҳир Мамажон чавандоз ҳозир от спортининг энг мураккаб турларидан бири — уч кураш бўйича...

Мамажон учун яна бир қувончли воқеа — у энди ўзи тарбиялаб етиштирган от спорт мастери билан...

Р. ИСҲОҚОВ.

— Жуда ҳам, — деди Мамажон қувониб. — Ҳар куни ипподромга келиб отларни тоши...

Чавандоз 19 ёшга тўлиб, Совет Армияси сафига қақирини...

— Оти ҳақиқатан ҳам яхши кўрасанми? — сўради Иван Нифодевич...

1957 йилда Москвада ўтказилган Уштин Иттифок мусобақасида олтинчи ўринни...

ФИГУРАЛИ УЧИШ УСТАЛАРИ ТОШКЕНТДА

РАҚСЛАР ВА ГУЛЛАР

Спортчилар ва мухлисларнинг фахрли ноҳаси — Марказий «Юбилей» саройининг фойдаланишга топширилганига бир йил тўлди...

Фигурачиларнинг ҳар бир чинишлари гулдурас олчишларга сабабчи бўлди...

Тошкентда бор-йўғи икки кунгина меҳмон бўлган спорт рақсчиларининг мазога ва нафосатга бой намоишлари...

Суратда: Наталья Воробьева билан Валерий Максеевлар жуфт рақсда.

17.55 — МОСКВА, 19.00 — ТОШКЕНТ, 19.05 — «Қизил галстук», 19.40 — «Оксалити програси»...

18.00 — ТОШКЕНТ, Музыкфилм, 18.10 — Концерт, 19.00 — МОСКВА, 19.20 — «Телефильм»...

18.00 — ТОШКЕНТ, Эфир кўрсатувлари, 20.00 — Балет кечаси, 20.40 — Узун кўздаги сув париси...

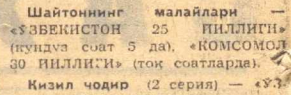

НАВОИИ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИ — 27/IV да Мирзо Улуғбек, 28/IV да Бой ила Ҳамидов, 29/IV да Уғриланган умр.

МУҚИМНИ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 28/IV да Хотинимнинг эри, 29/IV да Севидиганлар хибобни, 30/IV да Ёшлиқда берган кўнгил.

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ «ШҲ ГВАРДИЯ» ДРАМА ТЕАТРИДА — 27/IV да Улимилар коллариди бўлиб, 28/IV да Биринчи бўса.

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ШИРКИДА — Москва луйлар коллективининг гастроллари «БИЗ — ЛУЛИ-ПАРМИЗ».

Почин киздан ва Оқ бурни (2 серия) — «ЎЗБЕКИСТОН» (тўртта соат 10, кундуз 1, 4, кеч 7 ва 10 да).

Шайтоннинг малайлари — «ЎЗБЕКИСТОН» 25 ПИЛЛИНИ (кундуз соат 5 да), «КОМСОМОЛ» 30 ПИЛЛИНИ (тоқ соатларда).

Кизил чодир (2 серия) — «ЎЗБЕКИСТОН» 25 ПИЛЛИНИ (кундуз соат 12, 2 серия, кеч 6 ярим ва 9 да).

Хамроз (2 серия) — «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ» 50 ПИЛЛИНИ, «НАВСИР» номли, САҲНАТ САРОИИ, «БОСТОЙ», «ҚУКЧА» (кундуз ва кечурури), «СПЭТНИК» (кундуз соат 12, 1, 3, 4, кеч 6, 7 ярим ва 9 да).

Кочин киздан (2 серия, кундуз соат 2 ва кеч 8 да), Эльвира Мадиған (кундуз соат 12 ва кеч 6 да) — «МОСКВА».

РЕСПУБЛИКА «УЗБИРОСЪЕЛСТРОЙ» ЛОЙИХА ИНСТИТУТИГА (Волгоградский кўчаси, «Ц» қавртални).

Бош институт, область филиаллари ва комплет лойиҳалаш бўлимлари (Гўлистон, Андижон, Ферғона, Наманган, Урганч, Нукус, Бухоро шаҳарларида ишлаш учун кўндаловчи мутахассислардаги лойиҳаловчи инженирлар ва техниклар; саноат ва граждан курилиши курувчилари, элктриктичи қишлоқ кўнгални ишлаб чиқариши бўйича техноклоглар, лойиҳачилар ва искини-газ таъминоти бўйича мутахассислар).

ТОШКЕНТ ШАҲАР 4 АВТОБУС ПАРКИГА (С. Раҳимов станцияси, Чош Тепа кўчаси).

1, 2 класс шофёрлари, 3 индияли стажи бор бўлган 3 класс шофёрлари (ойига 100 ерм стипендия билан 3 ойга кўрсатилган ўқитиш учун, курсларни тугатган шофёрларга янги тоқсони қайташ учун шарт), 1-5 разрядли авто-спералар, тоқарлар, газ-электр пайванчилар.

Марҳаматбиби АКРАМОВАНИНГ вафот этганини мусобақати билан чуқур тазоия ихор қилди.

Планетамизда ЯНГИЛИКЛАР, ХАБАРЛАР, ВОҚЕАЛАР

ЖАҲОН БИР ҲАФТА ИЧИДА

БОЛГАРИЯ КОМУНИСТИК ПАРТИЯСИНИНГ X СЪЕЗДИ ЁПИЛДИ

СОФИЯ, 26 апрель. [ТАСС махсус муҳбири]. Болгария Коммунистик партиясининг X съезди кеча ўз иштини тавомлади.

Съезд Болгария Коммунистик партияси Программасини, БКП Марказий Комитети ҳисобот доклады юзасидан резолюцияни, Болгария Халқ Республикасини ижтимоий-иқтисодий ривожлантиришни олтичи беш йиллик (1971 — 1975 йиллар) плани юзасидан Директиваларни тасдиқлаш тўғрисидаги қарорини, БКП уставига баъзи ўзгаришлар ва қўшимчалар киритиш тўғрисидаги қарорини бир овоздан қабул қилди.

Болгария Коммунистик партияси Марказий Комитети тўла яқдиллик билан сайланди. Марказий Комитетнинг пленумида Марказий Комитет сийбис бюроси ва секретариати сайланди.

Пленум ўртоқ Тодор Живковни яқдиллик билан БКП Марказий Комитетининг Биринчи секретари қилиб сайлади. Кечки мажлисда ўртоқ Тодор Живков ақунловчи нутқ сўзлади.

Болгария Коммунистик партияси Марказий Комитети ва Марказий Контроль-ревизия комиссиясининг янги сайланган состави номиндан у сўздага юксак ишонч билдирганликлари учун самийий миннатдорчилик ихор қилди.

БКП X съезди, деди Марказий Комитет Биринчи секретари, партиянинг ва бутун болгар халқининг тарихига партия программасини қабул қилган ва Болгария Халқ Республикасида ривожланган социалистик жамият куришининг равшан йўлини қомил ишонч билан кўрсатиб берган съезд бўлиб қиради.

Ўртоқ Живков X съезд Маркс—Энгельс—Ленин улугъ таълимотининг тантана қилганлигини кўрсатаётганлигини таъкидлаб ўтди. У, коммунистикларнинг Марказий Комитет теваригига бирлашганлиги ва жипслиги Болгарияда ривожланган социалистик жамият куриш улугъ ишда муваффақият қозонишининг бош ва ҳал қилувчи шарти эканлигини айтди.

Ўртоқ Живков уқтириб ўтдики, делегатларнинг съезддаги нутқлари ва қарош партиялар намоёндаларининг табрик сўзлари БКПнинг пролетар интернационализи принципларига чексиз содик эканлигини яна бир марта исбот этди.

Нотик дўст мамлакатлар ва революцион партиялар ҳамда ҳаракатларнинг намоёндаларини ишонтириб айтдики, Болгария коммунистлари пролетар революционерлари, ленинчи интернационалистар шайнга ҳеч қачон, ҳар қандай шароитда ҳам сира доғ туширмайдилар.

БКП Марказий Комитетининг Биринчи секретари халқаро коммунистик ҳаракат тўғрисида, КПСС тўғрисида, Совет Иттифоқи тўғрисида сўз борганда шу съезд залида ҳозир бўлган ҳамма кишилар ўзларининг чуқур ҳурмат ва миннатдорчиликларини, сўз билан таърифлаб бўлмайдиган чексиз қар...

дошларча мустақкам меҳр-муҳаббат туйғуларини астойдил ифода қилганлигига тавомилга амин бўлдилар. Бу қардошларча меҳр-муҳаббат авлодлардан-авлодларга ўтади. Умрбод шундай бўлади, деди у, чунки, бу меҳр-муҳаббат бизнинг азалий ва доимий традициямиздир.

Социалистик ҳамдўстлик оиласи билан бирга ўсган, қардош социалистик мамлакатларнинг дўстлиги ва ҳамкорлигига суянувчи Болгария Халқ Республикаси, деди сўзининг охирида нотик, партия программасини — ривожланган социалистик жамият куриш программасини муваффақиятли бақаради.

Ўртоқ Живков съездни ёшиқ деб эълон қилди. Делегатлар ва меҳмонлар ўринларидан туриб, гоъта баланд руҳ билан партия гимни «Интернационални» айтдилар.

БЛОКЛАР ЧИГАЛИ

Ҳануз ҳарбий блокларга таянмаётган кўнлар апрель ойининг кейинги ҳафталарида Англия пойтэхтида оладан ташқари активлик кўрсата бошладилар. 15-16 апрелда Лондонда Англия, Австралия, Янги Зеландия, Малайзия ва Сингапур министрларининг конференцияси бўлиб ўтди ва бу конференцияда маъкур беш мамлакатнинг ҳарбий блоки тузилганлиги расмийлаштирилди. Бундан 16 йил ҳаммаси муқаддам Шарқи-Жанубий Осиёда тузилган СЕАТО блокнинг ҳарбий масхатчилари 22 апрелда яна шу Лондонда тўпланиб, кенгаш ўтказишди. Ниҳоят, яна шу шаҳарнинг ўзида 27-28 апрелда АҚШ рақбарлик қилмаётган мана шу блок кенгашининг йиллик сессияси ўтказилди.

Лондон Осиёда эски ҳарбий сийбис блокларни қонлантиришга ва янгиларини тузишга иштироқчиллигини Вашингтон ҳақонининг мана шу районда Америка—Англия ўртасидаги империалистик шерикчилик кенгайтиришга ва мустақкамланмажгадан дарак берувчи яхши эмаслиги ва мустақкамланмажгадан дарак берувчи яхши эмаслиги, деб ҳисобламозда. Бундай умидлар қилиш учун асос йўқ эмаслиги ҳам қўришиб турбиди. Инглиз консерваторларининг ҳозирги сийбисда АҚШнинг ташқи сийбас тўғрисида қилиб олгани «Ниссон доктринаси» билан кўнгина ўхшашлиқ бор. Лондон тузган «беш мамлакат блоки» бунга яққол далил бўла олади.

Янги гуруҳ пайдо бўлганлиги консерваторлар ҳукумати «Сувашининг шарҳида» британиянинг ҳарбий кўнларини сақлаб қолиш ва мана шу райондаги ўзининг ҳарбий таёргарликларига Британия Миллатлар ҳамдўстлигининг бошқа аъзоларини тортишга қарор қилганлигини бевосита натижаси бўлди. Англия, Австралия, Янги Зеландия, Малайзия ва Сингапурдан иборат қилиб тузилган янги блок шу йил 1 ноябрда муздети тўғайдиган Англия — Малайзия ҳарбий шартномасининг ўзининг расмий авиация олиши билан. Бирок, янги блокда Англия анча кўпроқ ҳуқуқларга эга бўлиб қолади. Лондондаги конференциянинг яқунловчи ахборотдан ҳам қўришиб турбиди. Блок каттачилари бирлашган Англия — Австралия—Янги Зеландия курулли кўнларини Сингапурда ноиллаштириш тўғрисида, Малайзия ва Сингапурни ҳаво ҳужумидан биргаликда муҳофаза қилиш системасини вуқудга келтириш тўғрисида, чангаллар ва ўрмонларда уруш олиб бориш методларини ўргатиш ва шу қабилар тўғрисида келишиб олганлар. Шунингдек «биргаликда масхатлашмиш кенгашини, бошқача қилиб айтганда янги блокнинг рақбар органини тавсис этишга ҳам қарор қилинган.

«Бешлар аҳдомаси» гарчи биринчи навбатда Англия манфаатларига хизмат қилиши лозим бўлса ҳам, аммо, Лондон иттифоқчилик мажбуриятларининг каттагина қисмини ўзининг кичик иттифоқчиларига юклаганга интиломда. Блок ташкилотчиларининг режаси шундан иборатки, бу янги блок мана шу районда Англия монополияларининг позициясини ҳимоя қилганига бамисоли қалқон бўлиши лозим. Чунки Англиянинг биргина Малайзиянинг ўзига бевосита сарф қилиб қўйган капитал маблаглари 500 миллион фунт стерлингдан ошиб кетди.

КАЗАМАНСДАГИ ЖИНОЯТ

Африка қитъасининг Атлантика соҳилидаги яна бир мустақил мамлакат империалистлар курулли ишворларининг қурбони бўлди. Шу кўнларда Португалия ҳарбий-ҳаво кўнларининг самолётлари «Португалия» Гвинеяси чегараси ақинидаги тиж Сенегал қишлоқларига бир нече марта ҳақшиёна босқинчилик қилди. Шу билан бир вақтда бу қишлоқлар қаттиқ тўлга тутилди. Натихажа Кандиену, Куромбу, ва Танкамо қишлоқларининг аҳолисида бир нече ўлалб киши ўлдирилди ва жароҳланганлариди. 600 нафардан кўпроқ киши бошланмасиз қолди.

Сенегалдаги Казаманс вилоятининг жанубига бориб келган мухбирларнинг айтишига қараганда, шу кўнларда чегара бўйидаги бутун мана шу район фронт еқасидаги ерларга ўхшайди. Ҳамма жойда қуйиб қул бўлган иморатларнинг, ёндириб ташланган экинларнинг қолдиқлари, бомбалар портлаган ва тўп снарядлари келиб тушган жойларнинг чуқурлари кўришиб турбиди.

Португалия ҳарбийлари пўнга ёлланган босқинчиларнинг шайқалари ёрдамида Гвинея Республикасига курулли агрессия қилганидан бери орадан беш ой вақт ўтди, мана энди мустақкамлачилар қўшини Сенегалга нисбатан ҳарбий ишворларлик ҳамма ёқни кўндириб ташлаш тактикасини қўнлади. Гвинея (Бисау) билан чегарадоғ Африка мамлакатларининг халқларини ва ҳукуматларини кўрктимокчи бўлаётлар.

Мустақкамлачилар Гвинеяда (Бисауда) гоът мушкул аҳволда қолганликлари сабабли ноилонликдан мана шундай ишворларлик қилмоқдалар. Африкадаги мана шу территориянинг учдан икки қисминдан кўпрогини ватанпарварларнинг курулли кўнлари овоз қилдилар ва бу ватанпарварлар Гвинея ва Яшил Бурун ороллари мустақкамлиги африкаликлар партиясининг рақбарлигиде курашиши давом эттирмоқдалар. Аслини олганда португалияликлар қўлида фақат истеҳкомларга айлантирилган қатта шаҳарлар, шунингдек асосий қатта йўллар бўйида қўшинлар қўриқлаб турган ер бўлақларига қолди. Мана шуларнинг ҳаммаси мустақкамлачилар бу ерларда ўзларининг охири нафасларини олаётганликларини кўрсатиб турбиди.

Гарбий Европада энг заиф ва камбағал мамлакат бўлган Португалия ҳукумдорларини НАТО блокдаги етакчи империалистик давлатлар кент ҳарбий ва иқтисодий ёрдам билан қўллаб-қувватлаб турмақдалариде эди, улар бу қадар сурбетлик билан ҳаракат қилишга ботина олмаз эдилар, албатта. Буни Африкадагилар яхши билади. Казаманс вилоятининг жанубий районларига ҳукум қилинганлиги муносибети билан Сенегалдаги «Солей» газетасида босилган мақолада ўқитиб айтилганидек, «Совет Иттифоқи мазлум халқларининг ва майда давлатларнинг манфаатларини ҳар доим қўллаб-қувватлаётган бир вақтда НАТОга аъзо бўлган Гарб мамлакатлари Лиссабонни курул билан таъминлаб, унинг сийбатини зўр бериб қўллаб-қувватламоқдалар».

В. СЕРОВ, В. ХАРЬКОВ, Г. СКОБЕЛОВ. (ТАСС).

ЯНГИЛИКЛАР, ХАБАРЛАР, ВОҚЕАЛАР

ПОЙТАХТИМИЗ МЕҲМОНЛАРИ

МСТИСЛАВ РОСТРОПОВИЧ ЎЗБЕКИСТОНДА

Мстислав Ростропович — ном қозонган совет музика санъатининг эркин намоёндаларидан бири. Уни иттифонимиздаги маънас, чет элларда ҳам билдишма ва хурмат қилишди. Ленин ва Давлат мукофотлари, лауреати, СССР халқ артисти, мухир созида ва дирижер Мстислав Ростропович бир неча кундан буйн қўншли республикамизда меҳмон бўлиб, концертлар берилди. Махшур санъаткор кўнча ва нақирон шаҳарлар — Бухоро ва Самарқанда бўлиб, ўз маҳоратини намоийш қилди.

Тошкентлик санъат мухлислари «Баҳор» концерт залида бу анойиб виолончелистнинг раибаран номлардан иборат концертини тинглаб, қузуқ қилдилар. Ўзбекистон давлат симфонии оркестри махшур созидада жуф бўлди.

Мстислав Ростропович Совет Иттифонининг ҳарбий ҳамма ишворларида, жуда кўнлаб чет мамлакатларда, жумладан Франция, Англия, Германия Федератив Республикаси, Испания шаҳаларида ўз маҳоратини намоийш қилиб, шухрат қозонган санъаткор.

Мен ўзбег америга биринчи бор келишим, — дейди махшур санъаткор. — Меҳмондўст элигиз қақнда кўп ўнганам, эшитганам Айниса меҳмон олдин Тошкентга келган умр йўлдошим, Москва Большой театрининг солисткаси, СССР халқ артисткаси Галина Вишневская анойиб шаҳрингиз қақнда менга тўқилинган галириқ берган эди. Тошкентнинг курунамлиги, тошкентликларнинг санъатсеварлиги менга жуда ёниқ қолди. Ана шундай анойиб томошбадилар олдида ўз санъатининг дилдандин намоийш қилишдан ҳам қатта бахт бўлмас экан.

Мстислав Ростропович Тошкентдан Феруза ва Олма-Отага йўл олади, бу шаҳарларда ҳам концертлар беради. Шу йилнинг кундуза эса Большой театр коллективни билан Австрияга гастролга йўнлайди. ундан кейин Франция, Япония ва АҚШ мамлакатлари бўйлаб сафарга чинади.

3. ШАҲОБОВ, ФУТБОЛ

Ўтган шайна ва йишайна қишлари мамлакат футбол чечмонининг туртинчи тур мусобақалари бўлиб ўтди. Урашувлар қўнлайди натижалар ойдан тўтади: «Спартак» — СКА — 1:0, «Динамо» (К) — «Кайрат» 0:0, «Динамо» (М) — «Динамо» (Т) 1:1, «Кайрат» — «Пахтакор» 3:0, «Торпедо» — «Арарат» 0:1, «Зенит» — «Шахтер» 1:0, «Динамо» (М) — «Заря» 1:1.

В. СЕРОВ, В. ХАРЬКОВ, Г. СКОБЕЛОВ. (ТАСС).

Редактор М. ҚОРИЕВ

СОВЕТ УЗБЕКИСТОНИ Бизнинг адрес ва телефонлар: ТОШКЕНТ «ПРАВДА ВОСТОКА» кўчаси №26. Редактор — 336545. Редактор ўринбосарлари — 337014, 330883. Маъшуа секретари — 334455. Маъшуа секретари ўринбосарлари — 337283. Партия турмуши — 334489, 337221. Марксизм-ленинизм назоратисия пропаганда қилиш — 331455. Халқаро ҳаёт — 337221. Санъат, капитал курилиш ва транспорт — 334780. Совет курилиши — 333253. Қишлоқ кўнгаллиги — 337604. Адбобет ва санъат — 332036, 331216. Фил, чакмак ва олий ўқув юрталари — 334451. Махшайил «Аврот» ва спот — 331424. Оммавий ишлар ва ҳаётлар — 332143, 333553. Иллюстрация — 334524. Стенографияси — 337342. Корреспунция — 337182. Янгиловлар — 333142. Коммунистик — 337049, 330250, 330251, 330252, 330253, 330254, 330255, 330256, 330257, 330258. ОБЛАСТЬ МУХБИРЛАРИ Андижон — 48—85. Бухоро — 3—31—42. Қарши — 38—42. Нукус — 42—62. Самарқанд — 31—672. Термиз — 54—01. Урганч — 34—55. Ферғона — 4 29 44. Гултистон — 22 00.